

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 26.06.2023 р.)

Завідувач кафедри проф. Крупка М.І.

Силабус з навчальної дисципліни

«Страховий нагляд і аудит»,

що викладається в межах освітньо-наукової програми «Фінанси і кредит», освітньо-професійних програм «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології» та «Фіскальне адміністрування та митна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, та страхування»

Львів - 2023 р.

Назва курсу	Страховий нагляд і аудит
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування»; 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладач дисципліни	Приймак Ірина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	iryna.pryymak@lnu.edu.ua +380673767728
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Страховий нагляд і аудит» є вибірковою дисципліною за освітньо-науковою програмою «Фінанси і кредит», освітньо-професійними програмами «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології» та «Фіскальне адміністрування та митна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», яку викладають у III семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Страховий ринок є важливою складовою фінансової системи кожної країни, що забезпечує захист фізичних та юридичних осіб від низки негативних подій. Діяльність страхових компаній часто супроводжується ризиками, що можуть підірвати їхню платоспроможність й фінансову стабільність та вплинути на споживачів страхових продуктів. Без довіри до страхових компаній, без впевненості у їхній надійності важко сподіватись на

	<p>ефективність страхового ринку в Україні. Відтак побудова якісної системи нагляду та регулювання страхового ринку, аудиту діяльності страховиків створює передумови для розвитку страхового ринку. Курс «Страховий нагляд і аудит» покликаний познайомити здобувачів з принципами діяльності страхових компаній та страхових посередників на ринку фінансових послуг, системою та методами державного нагляду та регулювання їхньої діяльності. Важливим компонентом курсу є робота зі звітністю страхової компанії, її аналіз та оцінка платоспроможності страховиків, їхньої інвестиційної діяльності</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Страховий нагляд і аудит» є формування необхідних знань та умінь у магістрантів для практичної роботи на страховому ринку України, аналізу та оцінки діяльності страхових компаній та страхових посередників.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни «Страховий нагляд і аудит»: ознайомити з основними принципами, складовими, інструментами державного нагляду та регулювання діяльності страховиків і страхових посередників в Україні, ознайомитися з процедурами ліцензування страхової діяльності, вивчити вимоги до управління страховиком та контролю за його діяльністю, розглянути процедуру зовнішнього та внутрішнього аудиту діяльності страховика, сформувати практичні навички щодо оцінки платоспроможності страховика, розвинути вміння щодо застосування у власній професійній діяльності методики аналізу звітності страхових компаній та страхових посередників.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. №85/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text (втрачає чинність з 1 січня 2024 р.) 2. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. №1909-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n107 (вступає в дію з 1 січня 2024 р.) 3. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. №2664-III URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text (втрачає чинність з 1 січня 2024 р.) 4. Про фінансові послуги і фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. №1953-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text (вступає в дію з 1 січня 2024 р.) 5. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text 6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене [Затверджено МОН України як

	<p>підручник для студентів вищих навчальних закладів (закладів вищої освіти).] К.: Каравела, 2019. 512 с.</p> <p>2. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 684 с.</p> <p>3. Про затвердження Положення про здійснення установами фінансового моніторингу: Постанова Національного банку України від 28.07.2020 № 107. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-20#Text.5</p> <p>4. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України: Постанова Національного банку України від 25.11.2021 №123 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#Text</p> <p>5. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях: Навчальний посібник. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. 400 с.</p> <p>6. Майбутнє регулювання страхового ринку в Україні. Біла книга. НБУ. Київ. Квітень 2020. 28 с URL:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Національного банку України URL: https://bank.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: https://www.nssmc.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України URL: http://uainsur.com/
Обсяг курсу	120 годин, 4 кредити ECTS: 32 годин аудиторних занять (16 годин лекцій та 16 годин практичних занять) та 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу здобувач буде:</p> <p><i>знати:</i> теоретичні та практичні аспекти функціонування системи державного регулювання та нагляду за діяльністю страхових компаній та страхових посередників на ринку фінансових послуг; принципи здійснення внутрішнього та зовнішнього аудиту діяльності страховиків; особливості роботи системи захисту прав споживачів страхових продуктів.</p> <p><i>вміти:</i> аналізувати діяльність страхових компаній та їхню фінансову звітність; формувати висновок про надійність та платоспроможність страхової компанії, оцінювати ситуацію на страховому ринку в цілому та за його сегментами.</p> <p>У результатами курсу здобувачі освіти проводитимуть аналіз звітності страхової компанії або групи компаній за власним вибором та формуватимуть висновки щодо дотримання вимог платоспроможності.</p>
Ключові слова	Страховання, страховий нагляд, державне регулювання страхової діяльності, страховик, перестраховики, страхові посередники, фінансова звітність страховика, платоспроможність, аудит, внутрішній аудит
Формат курсу	Очний/заочний.

Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Загальні та фахові знання, отримані на першому рівні вищої освіти («Страховання», «Соціальне страхування», «Державний фінансовий контроль», «Фінансова звітність», «Облік і аудит») та другому рівні вищої освіти («Страховий менеджмент»)
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття (аналіз практичних кейсів, робота в групах, дискусії, моделювання реальності), індивідуальні завдання (дослідження) пов'язані із проблемами діяльності страхових компаній та страхових посередників; підготовка проекту з аналізу звітності страхової компанії.
Необхідні обладнання	Проектор Роздатковий матеріал Навчально-методичні рекомендації Інформаційно-комп'ютерне забезпечення
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточна робота – 50 балів (підготовка есе, тестування впродовж семестру, написання блогу); - підсумковий тест – 50 балів (підготовка проекту або підсумкове тестування) <p>На підставі додавання балів за практичні/самостійні та контрольні роботи відбувається оформлення заліку, максимальна кількість балів 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися часових термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, отримані за оцінювання поточних робіт, самостійних робіт, та бали за модуль. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного</p>

	<p>заняття; недопустимість пропусків та запізньєнь на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Сутність та принципи нагляду за страховою діяльністю - Правове та інституційне забезпечення страхового нагляду - Моделі державного нагляду на ринку фінансових послуг - Інструменти страхового нагляду - Перспективна модель страхового нагляду в Україні - Порядок видачі ліцензії на здійснення страхової діяльності - Процедура розгляду пакета документів та підстави для відмови у видачі ліцензії - Авторизація діяльності з надання супровідних послуг - Вимоги щодо здійснення діяльності зі страхування - Загальні вимоги до системи управління страховика - Регулятивний та статутний капітал страховика - Вимоги до здійснення страхової діяльності - Забезпечення платоспроможності страховика - Технічні резерви: види, порядок та вимоги до їх розрахунку - Вимоги до інвестиційної діяльності страховика - Загальні вимоги до системи управління страховика та забезпечення її ефективності - Органи управління страховою компанією та їхні функції - Система внутрішнього контролю та управління ризиками страхової компанії - Контроль за дотриманням норм (комплаєнс) - Організація обліку та особливості формування звітності страхової компанії - Методи та технологія аудиту фінансової звітності страховика та критерії її оцінювання - Аудиторський висновок та інші підсумкові документи - Реалізація матеріалів зовнішнього аудиту страховика - Сутність та необхідність внутрішнього аудиту діяльності страховика - Об'єкти та суб'єкти внутрішнього аудиту - Міжнародними стандартами професійної практики внутрішнього аудиту - Методичні прийоми організації внутрішнього аудиту - Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту - Особливості процесу реорганізації страховика - Порядок передачі страхового портфеля - Порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації у страховику - Процедура виходу страховика з ринку - Загальні засади здійснення діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів - Вимоги до осіб, які здійснюють діяльність з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів. Реєстрація страхових

	<p>посередників</p> <ul style="list-style-type: none">- Регулювання діяльності страховика щодо реалізації страхових продуктів- Нагляд за діяльністю з реалізації страхових продуктів страховими агентами та додатковими страховими агентами- Особливості діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів страховими та перестраховими брокерами- Система захисту прав споживачів страхових продуктів
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. год. (очна/заочна форма навчання)	Тема, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання, год. (очна/заочна форма навчання)	Термін виконання
Тиж. 1-2 4 год. / 1 год.	Тема 1. Поняття, принципи та моделі нагляду за страховою діяльністю 1. Сутність та принципи нагляду за страховою діяльністю 2. Правове та інституційне забезпечення страхового нагляду 3. Моделі державного нагляду на ринку фінансових послуг 4. Інструменти страхового нагляду 5. Перспективна модель страхового нагляду в Україні	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-6. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над дослідженням страхового ринку 11 год./ 11 год.	1-2 тиждень
Тиж. 3-4 4 год. / - год.	Тема 2. Ліцензування страхової діяльності та реєстрація страховиків і страхових посередників 1. Порядок видачі ліцензії на здійснення страхової діяльності 2. Процедура розгляду пакета документів та підстави для відмови у видачі ліцензії 3. Авторизація діяльності з надання супровідних послуг 4. Вимоги щодо здійснення діяльності зі страхування 5. Загальні вимоги до системи управління страховика	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-6. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 11 год./ 12 год.	3-4 тиждень
Тиж. 5-6 4 год. / 1 год.	Тема 3. Вимоги щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика 1. Регулятивний та статутний капітал страховика	Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх	5-6 тиждень

	<p>2. Вимоги до здійснення страхової діяльності</p> <p>3. Забезпечення платоспроможності страховика</p> <p>4. Технічні резерви: види, порядок та вимоги до їх розрахунку</p> <p>5. Вимоги до інвестиційної діяльності страховика</p>				<p>завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства)</p> <p>11 год./ 12 год.</p>	
<p>Тиж. 7-8 4 год. / 1 год.</p>	<p>Тема 4. Система управління страховика</p> <p>1. Загальні вимоги до системи управління страховика та забезпечення її ефективності</p> <p>2. Органи управління страховою компанією та їхні функції</p> <p>3. Система внутрішнього контролю та управління ризиками страхової компанії</p> <p>4. Контроль за дотриманням норм (комплаєнс)</p>	<p>Лекція Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота</p>	<p>Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації</p>	<p>Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства)</p> <p>15 год./ 15 год.</p>	<p>7-8 тиждень</p>
<p>Тиж. 9-10 4 год. / 1 год.</p>	<p>Тема 5. Облік, звітність та особливості зовнішнього аудиту діяльності страховика</p> <p>1. Організація обліку та особливості формування звітності страхової компанії</p> <p>2. Методи та технологія аудиту фінансової звітності страховика та критерії її оцінювання</p> <p>3. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи</p> <p>4. Реалізація матеріалів зовнішнього аудиту страховика</p>	<p>Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота</p>	<p>Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації</p>	<p>Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства)</p> <p>16 год./ 18 год.</p>	<p>9-10 тиждень</p>
<p>Тиж. 11-12 4 год. / 1 год.</p>	<p>Тема 6. Організація внутрішнього аудиту діяльності страхової компанії</p> <p>1. Сутність та необхідність внутрішнього аудиту діяльності страховика</p> <p>2. Об'єкти та суб'єкти внутрішнього аудиту</p> <p>3. Міжнародними стандартами професійної практики внутрішнього аудиту</p> <p>4. Методичні прийоми організації</p>	<p>Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота</p>	<p>Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації</p>	<p>Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального</p>	<p>11-12 тиждень</p>

	внутрішнього аудиту 5. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту				підприємства) 14год./ 17 год.	
Тиж. 13-14 4 год. / 1 год.	Тема 7. Державний нагляд за процесами реорганізації, ліквідації та виходу страховика з ринку 1. Особливості процесу реорганізації страховика 2. Порядок передачі страхового портфеля 3. Порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації у страховику 4. Процедура виходу страховика з ринку	Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 10 год./ 15 год.	13-14 тиждень
Тиж. 15-16 4 год. / 1 год.	Тема 8. Регулювання реалізації страхових та перестрахових продуктів на страховому ринку України 1. Загальні засади здійснення діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів 2. Вимоги до осіб, які здійснюють діяльність з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів. Реєстрація страхових посередників 3. Регулювання діяльності страховика щодо реалізації страхових продуктів 4. Нагляд за діяльністю з реалізації страхових продуктів страховими агентами та додатковими страховими агентами 5. Особливості діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів страховими та перестраховими брокерами 6. Система захисту прав споживачів страхових продуктів	Лекція. Практичне заняття: дискусія, групова робота. Самостійна робота	Презентація, відео інтерв'ю, методичні рекомендації	Література: 1-11. Інформаційні ресурси: 1-3	Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями; виконання домашніх завдань; підготовка есе; командна робота над проектом соціального підприємства) 10 год./ 15 год.	15-16 тиждень
32 год. / 10 год.	Всього				88 год/ 110 год.	Залік